EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 8.10.2009
KOM(2009)513 lopullinen

2009/0145 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Serbialle

{SEK(2009)1311}

PERUSTELUT

EHDOTUKSEN TAUSTA

Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Komissio ehdottaa, että Serbialle myönnetään makrotaloudellista rahoitusapua lainan muodossa maan talouden vakauttamisen tukemiseksi ja ulkoisen maksutaseen ja IMF:n määrittelemien budjettitarpeiden rahoittamiseksi. Ehdotetulla rahoitusavulla tuetaan viranomaisten vakauttamisohjelmaa, jonka tavoitteena on kestävä julkisen talouden rahoitusasema ja ulkoinen tase. Se auttaa Serbiaa selviytymään maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksista.

Ehdotettu yhteisön makrotaloudellinen rahoitusapu täydentää tukea, jota IMF maksaa IMF:n johtokunnan 15. toukokuuta 2009 hyväksymän erityisnosto-oikeuden muutoksen mukaisesti, ja Maailmanpankin myöntämää budjettitukilainana maksettavaa tukea. Yhteisön makrotaloudellinen rahoitusapu on poikkeuksellista ja määräaikaista, ja sen ehtoina ovat erityisesti edistyminen nykyisen IMF:n ohjelman täytäntöönpanossa sekä apuun liitettävien talouspoliittisten edellytysten täyttyminen.

Vuoden 2010 rahoitustarpeet huomioon ottaen olisi tärkeää, että yhteisön makrotaloudellinen rahoitusapu maksettaisiin Serbialle ennen vuoden 2010 loppua.

Yleinen tausta

Maailmanlaajuisen talouskriisin vaikutukset alkoivat voimistua Serbiassa vuoden 2008 puolessavälissä. Koko vuoden 2008 kasvu hidastui arviolta 5,4 prosenttiin, kun se edellisvuonna oli 6,9 prosenttia. Hidastuva maailmantalous supisti Serbian ulkomaankauppaa vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä. Tuonti aleni nopeammin kuin vienti (tuonti aleni 11,7 prosenttia edellisvuodesta, vienti 7,3 prosenttia), joten kauppataseen alijäämä alkoi pienentyä. Viimeisellä neljänneksellä vaihtotaseen alijäämä supistui 13,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se oli ollut 18,8 prosenttia neljännesvuotta aiemmin. Samaan aikaan pääomantuonti ja erityisesti yritysten kansainvälinen lainanotto väheni.

Vuoden 2009 alun ennakkoindikaattorit vahvistivat kriisin syvenevän. Teollisuustuotanto supistui vuoden 2009 ensimmäisellä neljänneksellä 17,6 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta, ja tukku- ja vähittäiskauppa romahtivat 14 prosenttia. Talouden toimeliaisuuden hidastuminen ja kotimaankysynnän hiljeneminen alensivat tavaratuontia edelleen 25,3 prosenttia ensimmäisellä vuosineljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, ja tavaravienti aleni 22,4 prosenttia. Talouden supistumisen seurauksena vaihtotaseen alijäämä pieneni: se laski vuoden 2009 ensimmäisellä vuosineljänneksellä 9,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 13,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämän vuoden ja pidemmän aikavälin näkymät ovat synkät. IMF ennusti jo maaliskuussa, että kasvu supistuisi vuoden 2008 5,4 prosentista huomattavasti, -2 prosenttiin vuonna 2009. Uusimpien tietojen mukaan laskusuhdanteesta tulee vieläkin jyrkempi ja BKT saattaa alentua useilla prosenttiyksiköillä vuonna 2009.

Marraskuussa 2008 viranomaiset sopivat IMF:n kanssa uudesta erityisnosto-

oikeudesta, jonka IMF:n johtokunta hyväksyi 15. tammikuuta 2009. Tuolloin oletettiin, että tämä 400 miljoonan euron järjestely olisi vain varotoimi, mutta vuoden 2009 alussa kävi ilmeiseksi, että ohjelman taustalla olevat talousodotukset olivat liian optimistisia ja kriisin vaikutukset Serbian reaalitalouteen ja julkisen talouden suorituskykyyn aliarvioituja ja että maa tarvitsisi enemmän ulkoista apua. Maaliskuussa Serbian viranomaiset ja IMF sopivat nykyisen erityisnosto-oikeuden muutoksesta, jonka mukaan ohjelmasta tehtiin 3 miljardin euron maksuohjelma. Hallitus sopi vuoden 2009 talousarvion tasapainottamistoimista, jotka parlamentti hyväksyi 29. huhtikuuta. Niiden tavoitteena on pitää julkisen talouden alijäämä 3 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2009, kun se ilman tasapainottamistoimia laskisi arviolta 6 prosenttiin. IMF:n johtokunta hyväksyi ohjelman tarkistuksen 15. toukokuuta 2009. Viimeisimpien, heinäkuun alussa saatujen tietojen mukaan taantuma saattaa olla tarkistetuissa maaliskuun arvioissakin esitettyä pahempi. Tulot ovat kehittyneet erittäin huonoon suuntaan vuoden ensimmäisten viiden kuukauden aikana. Julkisen talouden alijäämän odotetaan nyt ylittävän ohjelmassa vuoden 2009 alkupuoliskolle asetetun tavoitteen, joten täydentävät finanssipoliittiset mukautukset eli uudet menoleikkaukset ja tuloja kasvattavat toimenpiteet ovat tarpeen.

Voimassa olevat aiemmat säännökset

Ei ole.

Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan ja muihin tavoitteisiin

- Ehdotuksen tarkoituksena on tukea Serbian talouden vakautusohjelmaa nykyisessä suhdannetilanteessa. Se täydentää
- − Euroopan talouden elvytyssuunnitelmaa, jonka neuvosto laati tukeakseen ja koordinoidakseen EU:n ja jäsenvaltioiden kriisitoimia; ja
- − ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden vakaus- ja assosiaatioprosessia, jonka tarkoituksena on tukea tulevia jäsenvaltioita liittymisen valmistelussa; Kööpenhaminan liittymiskriteereissä edellytetään myös toimivaa markkinataloutta, jonka saavuttamiseksi maassa on oltava makrotaloudellinen vakaus.

INTRESSITAHOJEN KUULEMINEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Intressitahojen kuuleminen

Komission yksiköt olivat tätä komission ehdotusta valmisteltaessa yhteydessä Serbian viranomaisiin, Kansainväliseen valuuttarahastoon ja Maailmanpankkiin, joiden kanssa keskusteltiin rahoitusavun tarpeesta. Ennen ehdotuksensa esittämistä komissio kuuli talous- ja rahoituskomiteaa, joka ei vastustanut aloitetta. Kun neuvosto on tehnyt päätöksensä, komission yksiköt neuvottelevat Serbian viranomaisten kanssa yhteisymmärryspöytäkirjan ja lainasopimuksen, joissa vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt rahoitusavun täytäntöönpanosta.

Asiantuntijatiedon käyttö

Operatiivista arviointia, jossa tarkastellaan Serbian julkisten rahoitusketjujen ja hallinnollisten tarkastusten laatua ja luotettavuutta, valmistellaan komission nimittämien ulkopuolisten konsulttien avulla.

Vaikutusten arviointi

Makrotaloudellinen rahoitusapu vaikuttaa välittömästi Serbian maksutaseeseen ja lieventää siten osaltaan maan talousohjelman täytäntöönpanoon liittyviä rahoitusrajoitteita ja auttaa rahoittamaan julkisen talouden alijäämää. Makrotaloudellinen rahoitusapu tukee myös IMF:n kanssa sovitun vakautusohjelman yleisiä tavoitteita, joihin kuuluu erityisesti maan julkisen talouden kestävyyden parantaminen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä.

Hankerahoitus ja/tai tekninen apu ei soveltuisi näiden makrotaloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Maksutase- ja budjettitukena myönnettävät maksut, joita Serbian tapauksessa ehdotetaan, kasvattaisivat keskuspankin varantoja makrotalouden vakautusohjelman mukaisesti, ja ne voitaisiin kanavoida myös julkisen talouden alijäämän rahoittamiseen.

Yhteisön tuella autetaan viranomaisia myös toteuttamaan EU:n ja Serbian Eurooppa-kumppanuussopimuksessa yksilöityä lyhyen ja keskipitkän aikavälin politiikkaa.

EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus

Yhteisö antaa Serbialle makrotaloudellista rahoitusapua lainan muodossa. Komissiolle annetaan tätä varten valtuudet lainata enintään 200 miljoonaa euroa pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksista.

Rahoitusapu asetetaan saataville kahdessa erässä. Lainan keskimääräinen erääntymisaika saa olla enintään 15 vuotta. Rahoitusapua hallinnoi komissio, joka sopii viranomaisten kanssa talouspoliittisista ja rahoitusehdoista, joiden täyttäminen on edellytyksenä lainaerien maksamiselle. EU:n varainhoitoasetuksen mukaiset petosten torjuntaa ja muita väärinkäytöksiä koskevat erityissäännökset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Rahoitusapu on täysin linjassa niiden makrotaloudellisten tavoitteiden kanssa, jotka on jo asetettu Serbian talouspoliittisissa asiakirjoissa, kuten vuoden 2009 budjettimuistiossa ja IMF:n kanssa sovitussa talous- ja finanssipolitiikan muistiossa. Se on myös johdonmukainen suhteessa pitkän aikavälin poliittisiin tavoitteisiin, jotka on sisällytetty joulukuussa 2007 hyväksyttyyn EU:n ja Serbian Eurooppa-kumppanuuteen. Lainaerien maksamiseen liittyviä erityisiä talouspoliittisia ehtoja asettaessaan komissio aikoo nostaa esiin tiettyjä kohteita, joihin kuuluu etenkin valtion varainhoito. Komissio harkitsee myös tavoitteiden asettamista joillekin erityisen tärkeille aloille, kuten EU:n ja Serbian Eurooppa-kumppanuudessa ja lokakuussa 2009 hyväksyttäväksi tulevassa vuoden 2009 edistymiskertomuksessa asetetuille painopistealoille tai edellä mainitun operatiivisen arvioinnin perusteella tarpeellisiksi katsotuille toimenpiteille.

Oikeusperusta

Perustamissopimuksen 308 artikla.

Toissijaisuusperiaate

Ehdotus kuuluu yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan. Toissijaisuusperiaatetta ei sen vuoksi sovelleta.

Suhteellisuusperiaate

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen seuraavista syistä:

Rahoitusavun määrä − enintään 200 miljoonaa euroa − vastaa summaa, joka Serbian vuoden 2010 rahoitustarpeesta jää täyttämättä IMF:n ohjelmassa, ja se maksetaan IMF:n ja Maailmanpankin myöntämän makrotaloudellisen tuen lisäksi. Se ei vaikuta liittymistä valmistelevasta välineestä maksettavaan budjettitukeen, joka on määrä maksaa samana vuonna (50 miljoonaa euroa vuonna 2010; ensimmäinen 50 miljoonan euron erä maksettiin vuonna 2009). Yhteisön huomattavan suuren tuen syynä on tämänhetkinen poikkeuksellinen taloussuhdanne ja se, että Serbian talous on kärsinyt voimakkaasti maailmanlaajuisesta kriisistä.

Sääntelytavan valinta

Ehdotettu sääntelytapa: muu.

Koska makrotaloudellisesta rahoitusavusta ei ole annettu puiteasetusta, EY:n perustamissopimuksen 308 artiklan mukainen tapauskohtainen neuvoston päätös on ainoa käytettävissä oleva sääntelytapa.

TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Takuurahastoasetuksen[1] mukaisesti vuonna 2010 maksettavan 200 miljoonan euron lainan rahoitettava määrä maksettaisiin vuonna 2012 ja olisi enintään 18 miljoonaa euroa.

LISÄTIEDOT

Uudelleentarkastelu-, tarkistus- tai raukeamislauseke

Ehdotuksessa vahvistetaan rajallinen ajanjakso, jonka ajan laina on saatavilla.

[1] Takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille 25 päivänä toukokuuta 2009 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 (kodifioitu toisinto) 5 artikla. Rahoitettava määrä otetaan kohdan ”takuurahaston rahoittaminen” (budjettikohta 01 04 01 14) määrärahoista.

2009/0145 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Serbialle

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 308 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen[2],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon[3],

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Serbian ja Euroopan unionin suhteita kehitetään vakaus- ja assosiaatioprosessin ja Eurooppa-kumppanuuden puitteissa. Serbia ja komissio allekirjoittivat 29 päivänä huhtikuuta 2008 vakaus- ja assosiaatiosopimuksen ja väliaikaisen sopimuksen kaupasta ja kaupan liitännäistoimenpiteistä.

(2) Kansainvälinen finanssikriisi on ravistellut pahoin Serbian taloutta vuoden 2008 jälkipuoliskolta lähtien. Tuotanto on vähentynyt, verotulot ovat laskeneet ja ulkoiset rahoitustarpeet ovat kasvaneet.

(3) Serbian talouden vakauttamista ja elvyttämistä tuetaan Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) rahoitusavulla. Serbian viranomaiset sopivat IMF:n kanssa uudesta erityisnosto-oikeudesta alun perin marraskuussa 2008. Sopimus hyväksyttiin tammikuussa 2009.

(4) Talouden tilanne kuitenkin jatkoi heikkenemistään, ja ohjelman taustalla olevia talouden ennusteita piti muuttaa ja ulkoisia rahoitustarpeita korottaa. Tämän seurauksena Serbia ja IMF tekivät maaliskuussa 2009 sopimuksen, jonka mukaan erityisnosto-oikeus muutettiin 3 miljardin euron maksuohjelmaksi. IMF:n johtokunta hyväksyi ohjelman 15 päivänä toukokuuta 2009.

(5) Yhteisö aikoo myöntää vuosien 2009 ja 2010 liittymistä valmistelevasta välineestä budjettitukiavustukset, joiden määrä on yhteensä 100 miljoonaa euroa.

---

[2] EUVL C […], […], s. […].
[3] EUVL C […], […], s. […].

(6) Serbia on pyytänyt yhteisöltä lisää makrotaloudellista rahoitusapua heikkenevän taloustilanteen ja synkeiden talousnäkymien vuoksi.

(7) Vuoden 2010 maksutaseessa on edelleen rahoitusvaje, joten makrotaloudellista rahoitusapua pidetään tämänhetkisissä poikkeuksellisissa olosuhteissa tarkoituksenmukaisena vastauksena Serbian pyyntöön saada tukea nykyisen IMF:n ohjelman mukaiseen talouden vakauttamiseen. Käsiteltävänä olevan rahoitusavun odotetaan myös lievittävän julkisen talouden rahoitustarpeita.

(8) Jotta rahoitusapuun liittyvät yhteisön taloudelliset edut voidaan suojata tehokkaasti, on tarpeen säätää Serbialta edellytettävistä asianmukaisista toimenpiteistä petosten, korruption ja muiden tähän rahoitusapuun liittyvien väärinkäytösten estämiseksi ja torjumiseksi sekä komission valvonnasta ja tilintarkastustuomioistuimen tilintarkastuksista.

(9) Yhteisön rahoitusavun maksaminen ei rajoita budjettivallan käyttäjän valtuuksia.

(10) Komission olisi hallinnoitava tätä rahoitusapua ja kuultava sitä varten talous- ja rahoituskomiteaa.

(11) Perustamissopimuksessa ei ole muuta tämän päätöksen tekemiseen valtuuttavaa määräystä kuin 308 artikla,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

1. Yhteisö myöntää Serbialle makrotaloudellisena rahoitusapuna lainajärjestelyn, jonka pääoma on enintään 200 miljoonaa euroa ja keskimääräinen erääntymisaika enintään 15 vuotta, tukeakseen Serbian talouden vakauttamista ja lievittääkseen nykyisessä IMF:n ohjelmassa määriteltyjä maksutase- ja budjettitarpeita.

2. Tätä varten komissiolle annetaan valtuudet lainata tarvittavat varat Euroopan yhteisön puolesta.

3. Komissio hallinnoi yhteisön rahoitusavun maksamista IMF:n ja Serbian välisten sopimusten kanssa yhteensopivalla tavalla.

4. Yhteisön rahoitusapu on saatavilla kahden vuoden ajan ensimmäisestä 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun yhteisymmärryspöytäkirjan voimaantulon jälkeisestä päivästä alkaen. Komissio voi talous- ja rahoituskomiteaa kuultuaan kuitenkin päättää jatkaa kyseistä aikaa enintään yhdellä vuodella, jos olosuhteet niin vaativat.

2 artikla

1. Komissiolla on valtuudet talous- ja rahoituskomiteaa kuultuaan sopia Serbian viranomaisten kanssa yhteisön rahoitusapuun liitettävistä talouspoliittisista ehdoista, jotka on vahvistettava yhteisymmärryspöytäkirjassa. Näiden ehtojen on oltava IMF:n ja Serbian välisten sopimusten mukaisia. Avun yksityiskohtaiset rahoitusehdot vahvistetaan komission ja Serbian viranomaisten välisessä lainasopimuksessa.

2. Yhteisön rahoitusavun täytäntöönpanon aikana komissio seuraa, että rahoitusavun kannalta merkitykselliset rahoitusjärjestelyt, hallintomenettelyt sekä sisäiset ja ulkoiset valvontamekanismit ovat luotettavia Serbiassa.

3. Komissio tarkistaa säännöllisin väliajoin, että Serbian talouspolitiikka on yhteisön rahoitusavun tavoitteiden mukaista ja että sovitut talouspoliittiset ehdot täytetään. Näin tehdessään komissio koordinoi toimintaansa tiiviisti Bretton Woods -instituutioiden ja tarvittaessa talous- ja rahoituskomitean kanssa.

3 artikla

1. Komissio asettaa yhteisön rahoitusavun Serbian saataville kahdessa lainaerässä edellyttäen, että 2 kohdan edellytykset täyttyvät. Lainaerien koko vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa.

2. Komissio tekee päätöksen lainaerien maksamisesta sen perusteella, onko yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittuja talouspoliittisia ehtoja noudatettu. Toinen erä voidaan maksaa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua ensimmäisen erän maksamisesta.

3. Yhteisön varat maksetaan Serbian keskuspankille. Ellei yhteisymmärryspöytäkirjassa toisin määrätä ja edellyttäen, että siinä vahvistetaan jäljellä oleva julkisen talouden rahoitustarve, niiden vasta-arvo paikallisena valuuttana voidaan siirtää Serbian valtionkassaan, joka on lopullinen edunsaaja.

4 artikla

1. Tässä päätöksessä tarkoitetut yhteisön luotonotto- ja luotonantotoimet tehdään euromääräisinä ja niissä käytetään samaa arvopäivää, eikä niistä saa aiheutua yhteisölle eräpäivän muutoksia, valuuttakurssi- tai korkoriskejä eikä muita kaupallisia riskejä.

2. Komissio ryhtyy tarvittaviin toimiin Serbian niin pyytäessä sen varmistamiseksi, että lainaehtoihin sisältyy aikaistettua takaisinmaksua koskeva lauseke ja että vastaava lauseke sisältyy myös lainanottotoimien ehtoihin.

3. Mikäli olosuhteet sallivat lainan koron parantamisen, komissio voi Serbian pyynnöstä jälleenrahoittaa kaikki alkuperäiset lainansa tai osan niistä tai järjestellä rahoitusehdot uudelleen. Jälleenrahoitus- tai uudelleenjärjestelytoimet on toteutettava 1 kohdassa säädettyjen ehtojen mukaisesti, eivätkä ne saa pidentää kyseisen lainan keskimääräistä erääntymisaikaa tai kasvattaa jälleenrahoituksen tai uudelleenjärjestelyn ajankohtana jäljellä olevan pääoman määrää.

4. Serbian on maksettava kaikki kulut, joita yhteisölle aiheutuu tämän päätöksen mukaisista lainanotto- ja lainanantotoimista.

5. Talous- ja rahoituskomitealle tiedotetaan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen toimien etenemisestä.

5 artikla

Yhteisön rahoitusavun täytäntöönpanossa noudatetaan Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25 päivänä kesäkuuta 2002 annettua neuvoston asetusta (EY, Euratom) N:o 1605/2002[4] ja sen täytäntöönpanosääntöjä[5]. Serbian viranomaisten kanssa tehtävässä yhteisymmärryspöytäkirjassa ja lainasopimuksessa määrätään erityisesti Serbialta edellytettävistä asianmukaisista toimenpiteistä petosten, korruption ja muiden rahoitusapuun vaikuttavien väärinkäytösten estämiseksi ja torjumiseksi. Niissä on sovittava myös komission ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) valvonnasta, johon sisältyy oikeus tehdä tarkastuksia paikalla, sekä tilintarkastustuomioistuimen tilintarkastuksista, jotka voidaan tarvittaessa suorittaa paikalla.

6 artikla

Komissio antaa joka vuosi 31 päivään elokuuta mennessä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, joka sisältää arvion tämän päätöksen täytäntöönpanosta edellisenä vuonna. Kertomuksessa on osoitettava yhteys 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen, yhteisymmärryspöytäkirjassa vahvistettujen poliittisten ehtojen, Serbian talous- ja finanssipoliittisen kehityksen sekä rahoitusapuerien maksamista koskevien komission päätösten välillä.

7 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä […]

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
[…]

[4] EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1.
[5] Komission asetus (EY, Euratom) N:o 2342/2002, EYVL L 357, 31.12.2002, s. 1.

SÄÄDÖKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. EHDOTUKSEN NIMI:

Makrotaloudellinen rahoitusapu Serbialle

2. LUOKITTELU TOIMINTOPERUSTEISESSA JOHTAMIS- JA BUDJETOINTIJÄRJESTELMÄSSÄ

Toimintalohko(t) sekä toiminto/toiminnot:

Osasto 01 − Talous- ja rahoitusasiat, 03 − Kansainväliset talous- ja rahoitusasiat

3. BUDJETTIKOHDAT

3.1. Budjettikohdat (toimintamäärärahat sekä niihin liittyvät teknisen ja hallinnollisen avun määrärahat (entiset BA-budjettikohdat)) ja budjettinimikkeet:

01 04 0114 Takuurahaston rahoittaminen

3.2. Toiminnan ja sen rahoitusvaikutusten kesto:

Ohjelma aloitetaan vuonna 2010, ja kaikki maksut on tarkoitus suorittaa vuoden 2010 aikana kahdessa erässä (toisella ja neljännellä vuosineljänneksellä). Viivästyksiin, jotka pidentävät toiminnan kestoa, on kuitenkin varauduttava.

3.3. Budjettitiedot:

Budjettikohta	Menolaji		Uusi	EFTA osallistuu	Ehdokasmaat osallistuvat	Rahoitus-kehyksen otsake
01.04.01.14	Pakoll.	Jakso-tetut määrä-rahat	EI	EI	EI	**nro 4**

Rahoitusapu lainan muodossa

01 04 01 14 − Takuurahaston rahoittaminen

Ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahastoa on rahoitettava rahastoasetuksen (sellaisena kuin se on muutettuna) mukaisesti. Asetuksen mukaan lainoja ei enää rahoiteta sen mukaan, mikä oli koko lainamäärä päätöksentekohetkellä, vaan sen mukaan, mikä on jäljellä oleva määrä vuoden lopussa. Rahoitettava määrä lasketaan vuoden ”n” alussa tavoitesumman ja rahaston vuoden ”n-1” lopun nettovarojen erotuksena. Rahoitettava määrä otetaan vuonna ”n” vuoden ”n+1” alustavaan

talousarvioon ja maksetaan tosiasiallisesti yhtenä suorituksena vuoden ”n+1” alussa budjettikohdasta ”takuurahaston rahoittaminen” (01 04 01 14).

Tämän seurauksena 9 prosenttia (enintään 18 miljoonaa euroa) tosiasiallisesti maksetusta määrästä otetaan huomioon tavoitesummassa vuoden ”n-1” lopussa laskettaessa takuurahastoon maksettavaa maksua.

01 04 01 04 – Euroopan yhteisön takaus yhteisön lainoille, jotka on otettu makrotaloudellisen avun antamiseksi yhteisön ulkopuolisille maille.

Lainan (200 miljoonaa euroa) talousarviotakuuta vastaava erä (”p.m.”) otetaan käyttöön ainoastaan, jos takuun maksua todella vaaditaan. Talousarviotakauksen maksua ei todennäköisesti normaalitilanteessa vaadita.

4. YHTEENVETO RESURSSEISTA

4.1. Taloudelliset resurssit

4.1.1. Yhteenveto maksusitoumusmäärärahoista (MSM) ja maksumäärärahoista (MM)

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Menolaji	Kohdan nro		2009	2010			Yht.
Toimintamenot[6]							
Maksusitoumusmäärärahat (MSM)	8.1.	a	0	0			
Maksumäärärahat (MM)		b	0	0			
Viitemäärään sisältyvät hallintomenot[7]							
Tekninen ja hallinnollinen apu (EI-JM)	8.2.4.	c	0	0			
VIITEMÄÄRÄ YHTEENSÄ							
Maksusitoumus-määrärahat		a+c	0	0			
Maksumäärärahat		b+c	0	0			
Hallintomenot, jotka <u>eivät</u> sisälly viitemäärään[8]							
Henkilöstömenot ja niihin liittyvät menot (EI-JM)	8.2.5.	d	0	0			
Viitemäärään sisältymättömät hallintomenot lukuun ottamatta henkilöstömenoja ja niihin liittyviä menoja (EI-JM)	8.2.6.	e	0	0			
Toimenpiteen alustavat rahoituskustannukset yhteensä							
MSM YHTEENSÄ henkilöstökustannukset mukaan luettuina		a+c +d+ e	0	0			
MM YHTEENSÄ henkilöstökustannukset mukaan luettuina		b + c + d + e	0	0			

4.1.2. Yhteensopivuus rahoitussuunnitelman kanssa

X Ehdotus on nykyisen rahoitussuunnitelman mukainen.

---

6 Menot, jotka eivät kuulu kyseisen osaston xx lukuun xx 01.

7 Menot, jotka otetaan osaston xx momentille xx 01 04.

8 Menot, jotka otetaan lukuun xx 01 muille momenteille kuin xx 01 04 tai xx 01 05.

☐ Ehdotus edellyttää kyseeseen tulevan rahoitusnäkymien otsakkeen rahoitussuunnitelman muuttamista.

☐ Ehdotus voi edellyttää toimielinten sopimuksen[9] määräysten soveltamista (ts. joustovälineen käyttöä tai rahoitusnäkymien tarkistamista).

4.1.3. Vaikutukset tuloihin

X Ehdotuksella ei ole vaikutuksia tuloihin.

☐ Ehdotuksella on seuraavat vaikutukset tuloihin:

4.2. Henkilöresurssit kokoaikaiseksi muutettuna (sisältää virkamiehet sekä väliaikaisen ja ulkopuolisen henkilöstön) – katso erittely kohdassa 8.2.1

Vuositarve	2009	2010				
Henkilöstön määrä yhteensä	1/3	1/3				

5. OMINAISPIIRTEET JA TAVOITTEET

5.1. Tarve, johon ehdotuksella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä

Maailmanlaajuinen talous- ja finanssikriisi on ravistellut pahoin Serbian taloutta. Talouskasvu alkoi hidastua vuoden 2008 toisella puoliskolla, ja tuotannon odotetaan supistuvan 2 prosenttia vuonna 2009. Vaikka vaihtotaseen alijäämä pienenee, ulkoinen rahoitustarve on kaiken kaikkiaan edelleen suuri, koska lyhyen aikavälin velkojen takaisinmaksuvelvoitteet ovat kasvaneet. Kansainvälisen valuuttarahaston mukaan ulkoinen rahoitusvaje, joka IMF:n, Maailmanpankin ja virallisten lahjoittajien pitäisi täyttää, on 2,4 miljardia euroa vuonna 2009 ja 1,1 miljardia euroa vuonna 2010. Ohjelma saadaan nykyisten ennusteiden mukaan rahoitettua kokonaan vuosina 2009 ja 2011, mutta vuodelle 2010 jää rahoitusvaje IMF:n ja Maailmanpankilta odotetun tuen jälkeen. IMF arvioi vajeen suuruudeksi noin 200 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö aikoo kattaa sen.

5.2. Yhteisön osallistumisesta saatava lisäarvo, ehdotuksen johdonmukaisuus muiden rahoitusvälineiden kanssa sekä mahdolliset synergiaedut

Yhteisön rahoitusapu perustuu maan strategiseen asemaan mahdollisena EU:n jäsenehdokasmaana. Makrotaloudellinen rahoitusapu on sopiva väline täydentämään muuta yhteisön apua, ja se tuo puuttuvan osuuden IMF:n tukeman talouden vakautusohjelman rahoitukseen. Tästä syystä on mahdollista saavuttaa huomattavia synergiavaikutuksia, jotka edistävät talouden uudistamista ja vakauttamista.

[9] Katso toimielinten sopimuksen 19 ja 24 kohta.

5.3. Ehdotuksen tavoitteet ja odotetut tulokset sekä näihin liittyvät indikaattorit toimintoperusteisessa johtamismallissa

Talouden ja rahoituksen pääosaston ”Kansainvälinen talous ja rahoitus” -toiminnon tavoitteena on antaa makrotaloudellista rahoitusapua kolmansille maille maksutaseongelmien ratkaisemiseksi ja ulkoisen velan kestävyyden palauttamiseksi. Se liittyy yleiseen tavoitteeseen, joka on hyvinvoinnin edistäminen EU:n rajojen ulkopuolella.

Tuloksia mitataan seuraavilla indikaattoreilla: ”viralliset varannot tavaroiden ja palvelujen kuukausituontina” (odotettu tulos: ”vakiintuminen tai lisäys”) ja ”ulkomaanvelka prosenttiosuutena suhteessa BKT:hen” (odotettu tulos: kestäväksi katsottu taso ohjelmakauden päättyessä).

5.4. Toteutustapa (alustava)

X ***Keskitetty hallinnointi***

- X komissio hallinnoi suoraan
- ☐ hallinnointivastuu siirretään
  - ☐ toimeenpanovirastoille
  - ☐ varainhoitoasetuksen 185 artiklassa tarkoitetuille yhteisöjen perustamille elimille
  - ☐ kansallisille julkisoikeudellisille yhteisöille tai julkisen palvelun tehtäviä suorittaville yhteisöille

☐ ***Yhteistyössä toteutettava tai hajautettu hallinnointi***

- ☐ jäsenvaltioiden kanssa
- ☐ kolmansien maiden kanssa

☐ ***Hallinnointi yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa (tarkennettava)***

Huomautukset:

6. SEURANTA JA ARVIOINTI

6.1. Seurantamenettely

Komission yksiköt valvovat toimintaa niiden makrotaloudellisten ja rakennepoliittisten toimenpiteiden perusteella, joista sovitaan Serbian viranomaisten kanssa yhteisymmärryspöytäkirjassa. Viranomaisten on säännöllisesti raportoitava sovittujen toimenpiteiden edistymisestä komission yksiköille. Euroopan komission lähetystö Belgradissa raportoi myös asioista, jotka liittyvät rahoitusavun seurantaan. Komission yksiköt ylläpitävät tiiviitä yhteyksiä Kansainväliseen valuuttarahastoon ja Maailmanpankkiin ja hyödyntävät niiden asiantuntemusta.

6.2. Arviointi

6.2.1. Ennakkoarviointi

Komission yksiköt (talouden ja rahoituksen pääosaston D1-yksikkö) tekivät ennakkoarvioinnin.

6.2.2. Väli-/jälkiarviointien perusteella toteutetut toimenpiteet (aikaisemmat kokemukset vastaavasta toiminnasta)

Serbialle myönnetystä aiemmasta makrotaloudellista rahoitusapuoperaatiosta tehtiin jälkiarviointi vuonna 2008. Jälkiarviointeja tehtiin myös muista Länsi-Balkanin maista (Albania, Bosnia ja Hertsegovina ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia) ja kahdesta entisen Neuvostoliiton uudesta itsenäisestä valtiosta (Armenia ja Tadžikistan). Arviointien tuloksista saatiin hyödyllistä oppia tätä Serbian operaatiota varten.

6.2.3. Tulevaa arviointia koskevat määräykset ja arviointien suorittamisvälit

Serbialle myönnettävän rahoitusavun riippumaton jälkiarviointi sisältyy talouden ja rahoituksen pääosaston monivuotiseen arviointiohjelmaan.

7. PETOSTENTORJUNTA

Komission yksiköt ovat aloittaneet jatkuvan ohjelman, jossa arvioidaan rahoitusketjujen ja hallintomenettelyjen toimintaa kaikissa yhteisön makrotaloudellista rahoitusapua saavissa kolmansissa maissa. Näin täytetään Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen vaatimukset.

Serbiassa komission yksiköt tekivät vuonna 2004 asianmukaisesti valtuutettujen ulkopuolisten asiantuntijoiden avustuksella arvion tällaiseen apuun liittyvien rahoitusketjujen ja hallintomenettelyjen luotettavuudesta. Arvion mukaan olemassa oleva fidusiaarinen toimintaympäristö on pääpiirteittäin tyydyttävä. Samalla arvioinnissa yksilöitiin myös joitakin parannuskohteita esimerkiksi sisäisen valvonnan alalla. Euroopan komissio on tilannut uuden operatiivisen arvioinnin, jota tehdään parhaillaan. Sen tuloksia käytetään avuksi määriteltäessä erityisiä poliittisia toimenpiteitä, jotka asetetaan avun maksamisen ehdoksi ja joiden tarkoituksena on

parantaa Serbian julkisten varainhoitojärjestelmien tehokkuutta, avoimuutta ja vastuullisuutta.

Serbialle myönnettävän makrotaloudellisen rahoitusavun ehdotetussa oikeusperustassa säädetään myös petostentorjuntatoimista. Toimet tarkennetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa ja lainasopimuksessa. Rahoitusapuun aiotaan liittää erityisiä poliittisia ehtoja, jotka liittyvät etenkin julkisen talouden hoitoon ja joilla on tarkoitus lisätä avun tehokkuutta, avoimuutta ja vastuullisuutta. Makrotaloudellisen rahoitusavun käyttöön sovelletaan todentamis-, valvonta- ja tilintarkastusmenettelyjä, jotka ovat komission, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) ja Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuimen vastuulla.

8. YKSITYISKOHTAINEN ERITTELY TARVITTAVISTA RESURSSEISTA

8.1. Ehdotuksen tavoitteet ja niihin liittyvät rahoituskustannukset

Maksusitoumusmäärärahoina, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

(Sarakkeessa ilmoitetaan tavoitteet, toiminta ja tuotokset)	**Tuotoksen tyyppi**	**Keskim. kustannukset**	**Vuosi 2009**		Vuosi 2010		Vuosi 2011		Vuosi 2012		Vuosi n+4		Vuosi n+5 ja myöh. vuodet		**YHTEENSÄ**	
			Tuotosten määrä	Kustannukset yht.	Tuotosten määrä	Kustannukset yht.	Tuotosten määrä	Kustannukset yht.	Tuotosten määrä	Kustannukset yht.	Tuotosten määrä	Kustannukset yht.	Tuotosten määrä	Kustannukset yht.	Tuotosten määrä	Kustannukset yht.
TOIMINTA-TAVOITE 1…																
Toimi 1 Maksutase-/budjettituki Serbialle																
Tuotos 1	Takuurahaston rahoittaminen	0	0	0						18,0						
Tuotos 2																
Toimi 2 Operatiivisen arvioinnin päivitys																
Tuotos 1	Raportti		1	0,05												
Välisumma tavoite 1				0,05						18,0						
TOIMINTA-																

TAVOITE 2 [1]…																
Toimi 1….																
Tuotos 1																
Välisumma tavoite 2																
TOIMINTA-TAVOITE n[1]																
Välisumma tav. n																
KUSTANNUK-SET YHTEENSÄ				0,05						18,0						

8.2. Hallintomenot

8.2.1. Henkilöstön määrä ja jakautuminen

Laji		Toiminnan hallinnointiin tarvittava nykyinen ja/tai uusi henkilöstö (**toimien ja/tai virkojen määrä kokoaikaiseksi muutettuna**)					
		Vuosi 2009	Vuosi n+1	Vuosi n+2	Vuosi n+3	Vuosi n+4	Vuosi n+5
Virkamiehet tai väliaikaiset toimihenkilöt [10] (XX 01 01)	A*/AD	1/3	1/3				
	B*, C*/AST						
Momentilta XX 01 02 rahoitettava henkilöstö[11]							
Momenteilta XX 01 04/05 rahoitettava muu henkilöstö[12]							
YHTEENSÄ		1/3	1/3				

8.2.2. Toimintaan liittyvien tehtävien kuvaus

Esim. yhteisymmärryspöytäkirjan ja lainasopimuksen laatiminen/neuvotteleminen, yhteydet viranomaisiin ja kansainvälisiin rahoituslaitoksiin, edunsaajamaan talous- ja rakennepolitiikan seuraaminen, tarkastusmatkoille osallistuminen, komission kertomusten laatiminen, rahoitusavun hallinnointiin liittyvien komission menettelyjen valmisteleminen.

8.2.3. Henkilöresurssien lähteet (henkilöstösääntöjen alainen henkilöstö)

X Korvattavan tai jatkettavan ohjelman hallinnointiin osoitetut tämänhetkiset virat ja/tai toimet

☐ Vuosistrategiaan ja alustavaan talousarvioesitykseen liittyvässä vuotta n koskevassa menettelyssä jo myönnetyt virat ja/tai toimet

☐ Vuosistrategiaan ja alustavaan talousarvioesitykseen liittyvässä seuraavassa menettelyssä pyydettävät virat ja/tai toimet

☐ Hallinnoinnista vastaavan henkilöstön nykyisten virkojen ja/tai toimien uudelleenjärjestely (henkilöstön sisäinen uudelleenjärjestely)

☐ Vuodeksi n tarvittavat virat ja/tai toimet, jotka eivät sisälly vuosistrategiaan ja alustavaan talousarvioesitykseen liittyvään, kyseistä vuotta koskevaan menettelyyn

---

[10] Kyseisen henkilöstön kustannukset EIVÄT sisälly viitemäärään.

[11] Kyseisen henkilöstön kustannukset EIVÄT sisälly viitemäärään.

[12] Kyseisen henkilöstön kustannukset sisältyvät viitemäärään.

8.2.4. Muut viitemäärään sisältyvät hallintomenot (XX 01 04/05 – hallintomenot)

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Budjettikohta 01 03 02 Makrotaloudellinen rahoitusapu	Vuosi n	Vuosi n+1	Vuosi n+2	Vuosi n+3	Vuosi n+4	Vuosi n+5 ja myöh. vuo-det	YHT.
1 Tekninen ja hallinnollinen apu (henkilöstökust. mukaan luettuina)							
Toimeenpanovirastot[13]							
Muu tekninen ja hallinnollinen apu							
- sisäinen							
- ulkoinen *1) Operatiivinen arviointi* *2) Jälkiarviointi*	0,050	0,250					
Tekninen ja hallinnollinen apu yhteensä	0,050	0,250					

8.2.5. Henkilöstömenot ja niihin liittyvät menot, jotka <u>eivät</u> sisälly viitemäärään

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Laji	Vuosi n	Vuosi n+1	Vuosi n+2	Vuosi n+3	Vuosi n+4	Vuosi n+5 ja myöh.

[13] Tässä olisi viitattava asianomaisia toimeenpanovirastoja koskeviin rahoitusselvityksiin.

						vuodet
Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt (XX 01 01)	0,030	0,030				
Momentilta XX 01 02 rahoitettava henkilöstö (ylim. toimihlöt, kans. asiantuntijat, sopimussuhteinen hlöstö jne.) (budjettikohta ilmoitettava)						
Henkilöstömenot ja niihin liittyvät menot yhteensä (EIVÄT sisälly viitemäärään)	**0,030**	**0,030**				

Laskelma **– *virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt***

Tarvittaessa viitataan kohtaan 8.2.1.

Ei sovelleta

Laskelma **– *momentilta XX 01 02 rahoitettava henkilöstö***

Tarvittaessa viitataan kohtaan 8.2.1.

Ei sovelleta

8.2.6. Muut hallintomenot, jotka <u>eivät</u> sisälly viitemäärään

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi 2009	Vuosi n+1	Vuosi n+2	Vuosi n+3	Vuosi n+4	Vuosi n+5 ja myöh. vuo-det	YHT.
XX 01 02 11 01 – Virkamatkat	0,020	0,010					0,030
XX 01 02 11 02 – Konferenssit ja kokoukset							
XX 01 02 11 03 – Komiteoiden kokoukset[14]							

[14] Ilmoitetaan, millaisesta komiteasta on kysymys ja mihin ryhmään se kuuluu.

XX 01 02 11 04 – Selvitykset ja kuulemiset							
XX 01 02 11 05 – Tietojärjestelmät							
2 Muut hallintomenot yhteensä (XX 01 02 11)							
3 Muut hallintomenojen kaltaiset menot (eritellään budjettikohdittain)							
Hallintomenot yhteensä lukuun ottamatta henkilöstömenoja ja niihin liittyviä menoja (EIVÄT sisälly viitemäärään)	0,020	0,010					0,030

Laskelma **– *Muut hallintomenot, jotka eivät sisälly viitemäärään***

Kolme yhden/kahden hengen virkamatkaa